Presentació

En un moment d'inquietud sobre el futur d'una Barcelona amb problemes de desindustrialització i greus mancances estructurals, en un món de ràpid canvi, volem recordar com en el passat han existit molts moments similars i com la reacció decidida de tots ha portat a superar-los i a continuar endavant, fent i acceptant, però, grans canvis. Es tracta de recordar el passat per anar cap a un futur millor.

El que pretenem amb aquestes jornades és contribuir a millorar el coneixement sobre la manera en què una societat és capaç d'entendre les possibilitats de la tot just iniciada Revolució Industrial i, partint d'unes condicions i unes riqueses naturals mes aviat minses, fer un gran pas endavant.

La *fàbrica* com a element cohesionador, organitzatiu, social, etc. d'aquest moment de desenvolupament de la nostra societat, va influir en tots els aspectes de la ciutat durant la Revolució Industrial d'igual manera que ho varen fer en el seu moment els monestirs o els castells.

Esperem que aquestes jornades que realitzem per primera vegada a Barcelona contribueixin a entendre millor el passat i a actuar de cara al futur.

Organització

Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya

Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura
Museu d'Història de Barcelona

Col·laboradors

Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya

Enginyers Industrials de Catalunya Associació

FGC Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya

Fira Barcelona

mmb Museu Marítim de Barcelona

Port de Barcelona

Universitat de Barcelona

Comitè Organitzador

Joan Roca i Albert
Museu d'Història de Barcelona (MUHBA)
Jordi Rogent i Albiol
Ajuntament de Barcelona
Eduard Llobet i Fenosa
Associació del Museu de la Ciència de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya

Comitè Científic

M. Lluïsa Gutiérrez
Universitat de Barcelona
Lluís Virós Pujolà
Associació del Museu de la Ciència de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya
Mercè Tatjer i Mir
Universitat de Barcelona
Antoni Roca Rosell
Universitat Politècnica de Catalunya

VIII Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya

Barcelona i les grans fàbriques dels segles XIX-XX

www.jornadesaic.es

29 - 31 d'octubre de 2009

Museu d'Història de Barcelona

Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya

VIII Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya

Programa

Dijous 29 d'octubre

09.00 h Acreditacions i lliurament de documentació
09.30 h Inauguració de les Jornades
10.00 h Conferència inaugural: **"Les primeres fàbriques de Barcelona i el seu pla"**, a càrrec de *Àngels Solà Parera*, Doctora en Història Moderna i professora del Departament d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona.

Sessió 1. Lectura de comunicacions
Moderadora: *M. Lluïsa Gutiérrez*
"La Fàbrica de Can Miralda – Els Panyos de Manresa"
Lluís Piqué Sancho i *Joan Escalé Estrada*
"La fàbrica de Filats i Teixits de Jeroni Juncadella, un exemple de la creixent indústria cotonera del segle XIX al barri del Raval (Barcelona)"
José Manuel Vicente García
"La cartografia de Vicenç Martorell i les fotografies aèries, un instrument per la lectura del Patrimoni Industrial de Barcelona: El cas de Can Framis"
Antoni Vilanova, amb la col·laboració de *Mercè Tatjer*
"La fàbrica Batlló, una obra clau de l'arquitectura catalana moderna"
Jaume Rosell
"Les influències de la fàbrica Vilumara a la fàbrica Casaramona"
Fàtima López Pérez
"Los cambios en la organización del trabajo de los grandes vapores téxtiles de Barcelona y su llano (1840-1936)"
Carles Enrech
"La fàbrica Nova de Bertrand i Serra a Manresa"
Lucía Juarez i *Lluís Virós*
"El patrimoni tèxtil industrial de Catalunya *on line*"
Silvia Carbonell Basté
"La Fabra i Coats de Sant Andreu de Palomar (Barcelona): historia i present"
Manel Martín Pascual
"Fabra i Coats. Usos urbanístics i arquitectònics",
Jordi Rogent i Albiol
"Fabra i Coats. Projecte museològic i patrimonial"
Museu d'Història de Barcelona

Sessió 2. Lectura de comunicacions
Moderador: *Antoni Roca Rosell*
"Del taller del Arquitecto Juan Torras (1878) a Torras Herreria y construcciones S.A. Can Torras"
Assumpció Feliu
"As novas oficinas gerais do Barreiro"
Gilberto Gomes
"Aproximació a l'aparició catalana d'electrodomèstics. Gabriel Lluelles, l'empresa Pimer i Minipimer"
Rosa Povedano i Ferrer
"Innovació en temps de crisi: el cas del comptador de gas de catalana"
Francesc X. Barca-Salom
"Barcelona i el gas. Prop de 200 anys de relacions"
Pere Fàbregas Vidal
"El Museu del Gas de la Fundació Gas Natural. Presentació del projecte"
Maria Marín Gelabert
"Història dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya"
Joan Carles Enguix

Divendres 30 d'octubre

09.00 h Inici

Sessió 3. Lectura de comunicacions
Moderador: *Lluis Virós Pujolà*
"El patrimoni vinculat als usos de l'aigua dels rius ter i freser. Balanç i perspectives"
Joan Llinàs i Pol i *Jordi Merino i Serra*
"El proyecto Wadi y el patrimonio cultural. Aproximación a la riqueza etnoindustrial del entorno del Parque Natural de El Hondo (Alicante)"
Rafael Martínez García
"Del molí paperer dels Alsina a la fàbrica Muncunill i Parellada"
Albert Fàbrega
"Un molino hidráulico en la calle Huertas de Madrid"
Gonzalo Viñuales
"Una nova mirada al patrimoni industrial del Museu Agbar de les Aigües"
Sònia Hernández Almodóvar

Sessió 4. Lectura de comunicacions
Moderador: *Antoni Roca Rosell*
"Els plànols Martorell: una font documental per al coneixement del patrimoni industrial a Poblenou"
Lourdes Mateo
"El canvi d'ubicació del despatx Vilumara de principis del segle XX: un estudi del desmuntat, reconstrucció, conservació i documentació del patrimoni"
Albert Guilleumes i *Fàtima López*
"El taller de la Diagonal: un espai multidisciplinari i creatiu en la fàbrica Vilumara de la Travessera de Gràcia"
Fàtima López i *Josep Maria Vilumara*
"Convergència tecnològica i la innovació en la fabricació d'abrasius"
M. Lluïsa Gutiérrez
"Les Drassanes Reials de Barcelona. Espai de poder, espai de treball"
Enric Garcia Domingo
"Els Fars del Port de Barcelona"
(Port de Barcelona)

16.00 h Visita guiada a les Drassanes Reials de Barcelona, segle XIII
Presentacions convidades: Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, Port de Barcelona i Fira de Barcelona

Conferència de clausura: **"Les grans fàbriques de Barcelona i el Pla Cerdà: l'exemple del Poblenou"**, a càrrec de *Mercé Tatjer i Mir,* Catedràtica de Didàctica de Ciencies Socials de la Universitat de Barcelona

Balanç de clausura a càrrec del comitè organitzador
Còctel de comiat

Dissabte 31 d'octubre

10.00 a 14.00 h Recorregut pel patrimoni industrial del 22@ i Poblenou.

Butlleta d'inscripció

Quota general	80,00 €
Membres de l'AMCTAIC del MUHBA, del COAC i de l'AEIC	60,00 €
Comunicants, estudiants, jubilats i aturats	40,00 €

Nom

Cognoms

Institució

Adreça

C.P. i població

Tel.

Adreça electrònica

Presentarà comunicació? Sí No

Secretaria
Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica
Rambla Egara, 270
08221 Terrassa
Tel.: 93 780 37 87
Fax: 93 780 60 89
VIIIjornades@jornadesaic.es
www.jornadesaic.es

La inscripció dóna dret a rebre les preactes i les actes definitives, i a participar de les visites. Per obtenir els preus reduïts cal presentar el document acreditatiu pertinent.
Reconeixement de crèdits de lliure elecció per la Universitat de Barcelona
Es lliuraran certificats d'assistència.

Forma de pagament
Mitjançant transferència bancària al número de compte 2013 0184 11 0201078349, a nom de l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya.
Cal enviar el comprovant de pagament a la Secretaria de les Jornades.